

ABSTRAKT

Autorka navazuje na bakalářskou práci s názvem Morální usuzování dětí školního věku v případě sociálních her. Hlavním tématem diplomové práce bylo prozkoumat nároky na orientaci v morální dimenzi. Pozornost byla zaměřena především na vliv sociální organizace hry, dále pak na autoritu dospělého a složitost pravidel. Cíl práce bylo rozšířit Piagetovu teorii právě o poznatky z této oblasti. Pro zjištění morální orientace byly vypracovány příběhy, které obsahovaly nespravedlnost, a volaly po uplatnění principu spravedlnosti slušnosti. Hlavní metodou pak byly klinické rozhovory v rámci, kterých se s dětmi diskutovalo. Různé druhy sociální organizace představovaly hry typu závod, zápas, kolující role šikanujícího a spolupráce. Tyto hry spojoval jeden druh obratnosti, vrh objektem s dotykem na tělo. Výzkumný vzorek tvořilo 180 dětí ze základní školy, srovnatelné zastoupení chlapců i dívek, od 6 do 15 let (vždy 20 dětí z každého ročníku). Výsledky analýzy dat ukázaly, že autorita dospělého již nepředstavovala pro děti v daném vzorku překážku k nezávislému uvažování. Významnou roli hrála naopak složitost pravidel, která dětem komplikovala pochopení principu hry. Zásadním zjištěním bylo, že děti se výrazně lépe orientovaly v sociální organizaci typu soutěž než ve spolupráci. Byla navržena hypotéza, že morální orientace v sociální organizaci typu spolupráce může být obtížnější z důvodu vyšší kognitivní náročnosti či nedostatku zkušenosti v této oblasti.

KLÍČOVÁ SLOVA

morální vývoj, sociální hry, sociální organizace typu soutěž, sociální organizace typu spolupráce, sociální organizace typu soutěž, princip spravedlnosti slušnosti, princip spravedlnosti rovnosti, princip spravedlnosti zásluhovosti, řevnivost, obratnost, vývojové výzvy, pravidla hry, morálně problematické situace